

МОДЕЛЬ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ МІСТА ЕНЕРГОДАРА ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.

Романюк Л.В.

Україна, Енергодар, Науково-методичний центр управління освіти
Енергодарської міської ради

Процеси модернізації змісту освіти, нові вимоги до професійної діяльності педагога спонукають сьогодні до пошуку нових підходів в організації методичної роботи.

Науково-методичний супровід навчальних закладів Науково-методичним центром управління освіти Енергодарської міської ради (далі НМЦ) являє собою системно організований і контрольований процес залучення суб'єктів освітнього процесу до взаємодії, спрямований на вирішення проблемних ситуацій, що виникають в процесі педагогічної діяльності.

З метою створення належних умов для розвитку інноваційного потенціалу педагогів міста Науково - методичним центром розроблена і апробується модель ефективності впровадження технології науково-методичного супроводу інноваційних процесів в умовах малого міста.

Ресурсами даної моделі є:

1. Інформаційний супровід, який включає в себе сформованість системи інформаційного забезпечення в період курсової та міжкурсової підготовки.

2. Науково- методичний супровід, який дозволяє надати адресну допомогу педагогам та керівникам в освоєнні інноваційних процесів.

3. Аналітико - діагностичний супровід, покликаний здійснювати моніторинг інноваційних процесів в системі освіти міста.

Сформована кваліметрична модель ефективності впровадження технології науково-методичного супроводу інноваційних процесів в умовах малого міста, яка передбачає оцінювання за трьома основними факторами: ресурсний, процесуальний, результативний.

Наявність необхідних ресурсів (достатність умов для здійснення інноваційної діяльності та її науково-методичного супроводу) оцінюється за двома основними критеріями: кадрове та науково-методичне забезпечення.

Керівництво діяльністю всіх компонентів моделі здійснюється Науково-методичним центром, який є головним організаційно - методично - управлінським ресурсом.

Модель ефективності впровадження технології науково-методичного супроводу інноваційних процесів в умовах малого міста дозволяє вести системну і цілеспрямовану роботу по супроводу інноваційної діяльності в навчальних закладах міста, що сприяє розвитку інноваційного потенціалу педагогічних кадрів.

В місті працює досить розгалужена система методичної освіти педкадрів: успішно функціонує 8 постійнодіючих семінарів, 12 опорних закладів, 20 творчих груп, 9 шкіл підвищення управлінської та педагогічної майстерності, 3 міські школи перспективного педагогічного досвіду, 44 міських методичних об'єднань, з них: 8 міських методичних об'єднань педагогів ДНЗ та 36 міських методичних об'єднань учителів початкових класів, учителів-предметників, класних керівників, інших категорій педагогічних працівників.

Позитивний досвід інноваційної діяльності педагогів закладений в міський банк педагогічних інновацій, метою якого є створення основи для діагностики та прогнозування інноваційних процесів у системі освіти міста Енергодара; своєчасного виявлення актуальних проблем, визначення шляхів їх вирішення.

В системі освіти міста Енергодара впроваджуються інновації, які стосуються тієї чи іншої частини навчально -виховного процесу, а саме: змісту освіти, методикам і технологіям навчання і виховання, організації навчально -виховного процесу, управління .

Особлива роль у системі науково - методичної роботи з педагогічними кадрами міста належить опорним навчальним закладам як важливим центрам підвищення професійної майстерності освітян, реалізації педагогічних ідей, підтримки творчих пошуків освітян та пропаганди перспективного педагогічного досвіду навчальних закладів міста.

Діяльність опорних навчальних закладів спрямована на практичний показ оптимальних підходів, форм і методів реалізації визначених проблемних питань; інформування про нові теоретичні матеріали та нормативні документи; конструювання

особистого досвіду на основі узагальнення способів розв'язання педагогічних проблем; презентацію та поширення перспективного педагогічного досвіду.

Аналіз інновацій за масштабом перетворень показав, що поряд з локальними інноваціями є системні і модульні.

Локальні інновації зачіпають окремі частини освітнього процесу. У системі освіти міста вони представлені авторськими додатковими освітніми програмами, авторськими методичними системами вчителів.

Системні інновації охоплюють всі компоненти і ланки освітнього процесу міста. Дані інновації представлені роботою дослідно-експериментальних майданчиків.

В освітній системі міста Енергодара організовано шість експериментальних майданчиків: п'ять обласного рівня на базі Науково-методичного центру управління освіти Енергодарської міської ради, Енергодарського навчально-виховного комплексу «ЗНЗ-ДНЗ» №6, Енергодарського навчально-виховного комплексу «ДНЗ-ЗНЗ» №9, Енергодарського навчально-виховного комплексу «ЗНЗ-МНВК», Енергодарського дошкільного навчального закладу №8 «Веселка» та один міського - на базі Енергодарського дошкільного навчального закладу комбінованого типу «Джерельце» №15.

Модульні інновації являють собою комплекс локальних і представлені в місті проектами, програмами як новими управлінськими технологіями, а також створенням і організацією роботи нових професійних об'єднань - тимчасових суб'єктів освітньої мережі. Тому робота Науково-методичного центру управління освіти направлена на те, що би забезпечити освітньо-формувальну взаємодію педагогічних працівників, сприяти процесам самоосвіти, саморозвитку, спрямованих на розвиток інноваційної діяльності; створити цілісну інноваційну систему науково-методичної роботи в умовах малого міста.

На сьогодні актуальним напрямком в системі освіти міста є розвиток єдиного інформаційного освітнього простору. Тому діяльність всіх структур і підсистем освіти, їх взаємодія відбувається в умовах активного навчання та використання ІКТ-технологій.

Загалом, у інформаційно-освітньому просторі міста створено та функціонує 211 веб-ресурсів. Останнім часом стрімко з'являються віртуальні освітянські спільноти, які націлені на спільне ведення діяльності, спрямованої на досягнення певних результатів в галузі освіти: створення баз даних, розробку та участь у локальних чи мережевих

проектах, обговорення документів, положень тощо. Основною формою взаємодії педагогів у віртуальній площині є дистанційна.

Мережеві спільноти як інноваційна технологія організації методичної роботи системи освіти міста, базується на принципах відкритого доступу до інформації; самостійного вибору форм і методів навчання; підвищення кваліфікації шляхом мережевого обміну інформацією; співпраці з колегами з інших загальноосвітніх навчальних закладів міста. Така форма методичної роботи стала однією із пріоритетних щодо розвитку професійної компетентності вчителів-предметників в рамках роботи ММО.

Саме мережевий підхід в організації методичної роботи дозволив досягти позитивних результатів:

- сформовано мотиваційну готовність педагогів до освоєння і впровадження інноваційного досвіду;
- педагоги, опанувавши новими теоретичними знаннями, вибудовують індивідуальний стиль діяльності, аналізують, відстежують результати своєї роботи, бачать резерви для самовдосконалення;
- здійснюється розвиток креативних здібностей педагогів.

Таким чином, науково- методичний супровід інноваційної діяльності педагогів через мережеву взаємодію активізує їх творчу діяльність , спонукає їх до розвитку і саморозвитку , підвищує професійну компетентність .

Дана модель розкриває можливості використання мережевої взаємодії для організації методичної роботи з усіма навчальними закладами міста, управлінням освіти, а також обласним департаментом освіти, КЗ «ЗОППО»ЗОР з таких видів діяльності:

- забезпечення педагогів інформацією про основні напрямки розвитку освіти;
- надання організаційно -методичної допомоги педагогам в підвищенні кваліфікації;
- визначення змісту науково-методичної роботи;
- аналіз і самоаналіз науково-методичної , навчально- виховної роботи;
- впровадження інноваційного педагогічного досвіду та ін.

Для цього повною мірою використовуються інформаційні ресурси: банк даних педагогічних кадрів міста, періодичні видання, медіатеки, бібліотека НМЦ, методичні матеріали з актуальних питань навчання і виховання, розміщені на сайтах/блогах міської мережевої педагогічної спільноти.

Використання активних форм роботи з педагогічними кадрами - наступний пріоритет у нашій роботі.

Діагностика виявлення професійних потреб педагогічних і керівних працівників допомагає у виборі активних форм роботи з кадрами. Форми науково-методичної роботи різноманітні і відповідають змісту діяльності, професійним можливостям, освітнім потребам та інтересам, що дає змогу педагогам стати не пасивними глядачами і слухачами, а активними учасниками.

Серед ефективних форм методичної роботи, спрямованих на узагальнення, представлення та розповсюдження досвіду інноваційної діяльності в місті, є науково - практичні конференції, практичні семінари за напрямками діяльності навчальних закладів, відкриті уроки, майстер-класи, педагогічні майстерні, конкурси методичних матеріалів, конкурси професійної майстерності та ін.

В місті в системі проводяться такі форми науково-методичної роботи:

I. а) Інформаційно-методичні наради керівників шкіл;

б) семінари-практикуми для керівників шкіл, дошкільних навчальних закладів та резерву керівних кадрів;

в) надання методичної допомоги керівникам навчально-виховних закладів міста, педагогічним працівникам на місцях (в рамках роботи консультативного пункту на базі НМЦ).

II. Заняття постійно діючих семінарів:

для директорів шкіл;

для завідуючих дошкільними навчальними закладами;

для вихователів-методистів дошкільних навчальних закладів;

для заступників директорів шкіл з навчально-виховної роботи;

для заступників директорів шкіл з науково-методичної роботи;

для заступників директорів шкіл з виховної роботи;

для вчителів-предметників;

для бібліотекарів;

для вчителів початкових класів;

для логопедів-дефектологів;

для психологів;

для керівників гуртків;

для методистів ПНЗ.

III. Науково-практичні конференції:

Використання активних форм роботи з педагогами дозволяє підвищити їх мотиваційну готовність до освоєння нововведень.

З метою модернізації системи освіти, впровадження в навчально-виховний процес інноваційних технологій забезпечена ефективна участь Науково-методичного центру та навчальних закладів у Міжнародних і Всеукраїнських виставках «Сучасні навчальні заклади», «Інноватика в сучасній освіті» в м. Києві, обласній виставці «Освіта Запорізького краю», за результатами яких Науково-методичний центр і навчальні заклади міста є дипломантами виставок, нагороджені золотими, срібними, бронзовими медалями.

В НМЦ створено інформаційний банк участі ЗНЗ, ДНЗ, ПНЗ у виставковому русі, де зібрана інформація про теми розробок, що представлені на виставку, П.І.Б. автора та результативність за період 2011-2014р.р.

Широке представлення закладів освіти міста на рівні держави, області сприяє виявленню творчих педагогічних працівників, інформуванню педагогічної громадськості про новітні досягнення навчальних закладів та окремих педагогів.

Важливим кроком на шляху розбудови інноваційного простору в освіті є участь педагогічних колективів у конкурсах професійної майстерності. З метою виявлення і підтримки творчої праці педагогів, підвищення їх фахової майстерності, активізації інноваційної діяльності міських методичних об'єднань, оптимізації форм і методів роботи з педагогічними кадрами, популяризації методичних надбань в місті проводяться міські фахові конкурси: «Учитель року», «Вихователь року», «Профорієнтатор року», «Практичний психолог року», «Соціальний педагог року», «Класний керівник року», «Джерело творчості», «Огляд-конкурс навчальних кабінетів», «Краща групова кімната ДНЗ», «Краще ММО». Узагальнення ППД забезпечується адміністраціями закладів та методистами Науково-методичного центру.

Виходячи з вищезазначеного, кваліметрична модель оцінювання ефективності технології науково-методичного супроводу враховувала принципи демократизації та гуманізації, особистісно-орієнтований підхід до опанування педагогічними кадрами інноваційною діяльністю, сприяння вільному вибору індивідуального маршруту розвитку професійної компетентності та здійснення професійної діяльності.

Сьогодні можна з упевненістю говорити про те, що в науково-методичній роботі міста Енергодара відбувся перехід від колективних форм до самоосвіти, від примусово - обов'язкової участі до добровільної, а також перенесення акценту у змісті діяльності на розвиток професійної компетентності. Науково-методичний центр управління освіти

Енергодарської міської ради створює умови для виявлення наявного інноваційного досвіду і перекладу виявленого досвіду в активно використовуваний ресурс освіти.

Таким чином, реалізація моделі науково - методичного супроводу інноваційних процесів в освітній системі міста Енергодара допомагає у вирішенні багатьох проблем організації методичної роботи з педагогічними кадрами, сприяє пошуку власних стратегічних ресурсів.